

PROGRAM PODRŠKE MARGINALIZIRANIM GRUPAMA (PPMG)

SEPTEMBAR 2016.

ODABRANE LOKALNE ZAJEDNICE ZA UČEŠĆE U PROGRAMU PODRŠKE MARGINALIZIRANIM GRUPAMA ŽENA U RAZVOJU BIZNISA

USAID/PPMG objavio je Javni poziv za učešće jedinica lokalne samouprave u BiH - Podrška marginaliziranim grupama žena u razvoju biznisa 27.6.2016. g. na koji se prijavilo 39 lokalnih zajednica iz Bosne i Hercegovine. Komisija je pregledala sve pristigle prijave i odabrala 9 lokalnih zajednica koje će biti dio Programa. Među odabranim lokalnim zajednicama su dva grada: Zvornik i Prijedor te 7 općina/opština: Rudo, Tešanj, Konjic, Kalinovik, Livno, Teslić i Visoko.

U periodu 19.9.-5.10.2016. predstavnici USAID/PPMG-a potpisali su ugovore s predstvincima lokalnih zajednica koje će bio dio Programa.

Ovim ugovorima osigurana je podrška marginaliziranim grupama žena u razvoju biznisa a USAID/PPMG izdvojiti će ukupno 342.000,00 KM za provedbu projekta u 9 lokalnih zajednica a jednak iznos izdvojiti će i jedinice lokalne samouprave.

USAID/PPMG će podržati pokretanje i razvoj biznisa ženama žrtvama nasilja, osobama s invaliditetom, majkama osoba s invaliditetom, nezaposlenim mladim ženama. Pomoći će usmjerena marginaliziranim grupama žena jer smo svjedoci da nepovoljan položaj žena i poražavajuće statistike o učešću žena svakodnevno dovode žene na marginu društva. Lako preduzetništvo nije univerzalan lijek za sve nastale promjene i probleme, ono je svakako

SADRŽAJ

Odarane lokalne zajednice za učešće u programu podrške marginaliziranim grupama žena u razvoju biznisa	1
U Sarajevu održana četvrta utrka "Djevojke na trčanju"	3
Biblioteka - Institucija kulture bez koje bi slijepi i slabovidne osobe bile duhovno siromašnije	3
Proreha pomaže svojim korisnicima i omogućuje da se osjećaju korisnim članovima zajednice	5
Demokratska organizacija mladih u osigurala zaposlenje za 6 mladih osoba	6

dio rješenja. Ipak, rast radi samog rasta nije dovoljan. Ekonomski rast kroz preduzetništvo treba omogućiti uključenost svih kategorija stanovništva i osigurati unaprjeđenje društvenog blagostanja.

U svijetu za žene u starosnoj dobi između 15 i 44 godine nasilje je jedan od osnovnih uzroka smrti ili invaliditeta. Više od 80 procenata žrtava trgovine ljudima su žene. Više od 130 miliona djevojaka i žena koje su danas žive bile su žrtve genitalne mutilacije. Nasilje nad ženama ne samo da predstavlja grubo kršenje ljudskih prava nego ima i ogromnu socijalnu i ekonomsku cijenu, i podriva doprinos koji žene daju razvoju, miru i sigurnosti.

Posljedice ovakvog položaja žene u bosanskohercegovačkom društvu dovode i do nezavidnog položaja žene u bh. poduzetništvu, ekonomiji i privredi. U biznisu je relativno malo žena, a i one koje su uspješne, teško se nose s preprekama koje nameće bosanskohercegovačko, još uvijek stereotipno društvo.

Žene su značajna ali nedovoljno iskorištena snaga u privredi Bosne i Hercegovine. Izraziti nedostatak istraživanja o ženama u privatnom sektoru znači da njihovi problemi i doprinosi nisu dovoljno prepoznati. Pozitivne promjene obuhvaćaju ratifikaciju Konvencije o eliminaciji svih oblika diskriminacije žena i usvajanje ključnih zakona o pravima žena, među kojima su Zakon o ravnopravnosti spolova, Porodični zakon i Zakon o zaštiti od nasilja u porodici. Usprkos pozitivnim zakonima i političkom progresu žene su i dalje u ekonomski nepovoljnijem položaju, te privredi

daju manji doprinos od muškaraca. Stopa učešća žena Bosne i Hercegovine u radnoj snazi od 43% izuzetno je niska u poređenju s globalnim prosjekom od 52,5%, a žene trpe i od visokog nivoa nezaposlenosti.

Ekonomsko osnaživanje žena doprinosi razvoju, stvarajući ekonomske i socijalne prilike od koristi za pojedince, zajednice, države i svijet u cijelosti. U tom smjeru, relevantne institucije, organizacije i međunarodna zajednica u Bosni i Hercegovini, kao i organizacije bh. dijaspore u svijetu trebaju dodatno sarađivati.

USAID/PPMG će u saradnji s lokalnim zajednicama razviti Model podrške biznisima koji će se primjenjivati u raspodjeli sredstava za razvoj biznisa. Također, svakom odobrenom biznisu će se pružiti mentorska podrška u prvoj godini djelovanja u svakom segmentu koji im bude potreban.

Lokalne zajednice su učešćem u Javnom pozivu za jedinice lokalne samouprave u BiH – Podrška marginaliziranim grupama žena u razvoju biznisa pokazala spremnost na saradnju na programu zapošljavanja marginaliziranih grupa žena.

Utrka se održala u Wilsonovom šetalištu sa početkom u 10 h. Prostor ispred hotela "Bristol" bio je ispunjen takmičarkama i rekreativkama koje su željele iskazati svoju podršku manifestaciji koja afirmira pozitivne životne stilove. Sve učesnice su prilikom prijave mogle odabrati da li će utrku provesti trčeći ili hodajući. Većini je rezultat ipak bio u drugom planu dok je primarni cilj bio provesti vrijeme aktivno a pri tome se dobro zabaviti.

U SARAJEVU ODRŽANA ČETVRTA UTRKA "DJEVOJKE NA TRČANJU"

Jedanaestog semptembra u Sarajevu je održana četvrta utrka za žene "Djevojke na trčanju" u organizaciji Udruženja "Marathon". Utrka "Djevojke na trčanju" promovira zdrav i aktivran život žena a pri tome nastoji skrenuti pažnju na prisutne predrasude i diskriminaciju žena u društvu.

Utrka je predstavljala svojevrsnu najavu za Sarajevski polumaraton koji je održan 18. septembra 2016.g. Na revijalnoj trci za djevojke i žene učešće je uzelo 520 učesnica. Najbrža je bila Alma Hrnjić koja je utrku završila za 9 minuta i 30 sekundi, dok su Katarina Lemez i Adela Čmor zauzele drugo odnosno treće mjesto.

Učesnice su startale ispred hotela "Bristol", kretale su se prema mostu Suade Dilberović i Olge Sučić gdje su pravile zaokret i potom su se vratile ispred "Bristola" gdje je bio cilj.

Pored učešća u trci učesnice i svi prisutni su imali priliku donirati sredstva za rad sigurnih kuća u našoj zemlji, a dio sredstava će biti poklonjen Udruženju oboljelih od karcinoma dojke "Rubin" iz Hadžića.

Utrku "Djevojke na trčanju" podržao je i Program podrške marginaliziranim grupama (USAID/PPMG).

BIBLIOTEKA - INSTITUCIJA KULTURE BEZ KOJE BI SLIJEPE I SLABOVIDNE OSOBE BILE DUHOVNO SIROMAŠNIJE

Biblioteka za slijepa i slabovidna lica BiH kroz svoj projekt Izdavanje časopisa „Svetlo misli“ i snimanje knjiga na CD svakodnevno obraduje svoje korisnike novim izdanjima časopisa i snimljenim knjigama brojnih autora. Biblioteka je u septembru izdala deveti broj

časopisa *Svetlo* misli a za svoje korisnike snimili su djelo „*Keri*“, autora Stivena Kinga.

Časopis je odštampan u 523 primjerka a pored toga što će biti distribuiran brojnim korisnicima Biblioteke, njih 518, nekoliko primjeraka će naći svoje mjesto u Univerzitetskoj i Nacionalnoj biblioteci BiH.

Književno djelo *Keri*, autora Stivena Kinga, snimljeno je i umnoženo u 14 primjeraka a može se pronaći u Biblioteci za slijepa i slabovidna lica i njenim isturenim odjeljenjima kao i u Univerzitetskoj i Nacionalnoj biblioteci BiH. Na ovaj način korisnici će moći slušati o glavnoj junakinji *Keri Vajt* i telekinezi-moći koju koristi nakon maturske večeri.

Biblioteka kroz ovaj projekt pruža svojim korisnicima mogućnost da se školuju ali i da uživaju u djelima svjetske književnosti. O tome na koji način je na njen život utjecala Biblioteka sa svojim književnim fondom govori i gospođa Tifa Tučić, korisnica Biblioteke koju gubitak vida nije zaustavio na putu stvarenja snova. Gospođa Tučić je završila studij engleskog jezika a upisana je i u registar sudskih tumača. Zahvaljujući resursima Biblioteke dobila je priliku da uči i njemački jezik. Trenutno je na čelu

Udruženja slijepih u Tuzli gdje je pokrenula i realizirala brojne aktivnosti i projekte.

O radu Biblioteke ima samo riječi hvale te ističe da Biblioteka brine i o studentima: „Biblioteka pokazuje razumijevanje i za potrebe slijepih studenata u pogledu štampanja materijala na Brajevom pismu. U to sam se i sama uvjerenila kad sam bila student. Štampanje skripti iz jezičnih i gramatičkih vježbi pomoglo mi je kao studentu stranog jezika da samostalno učim. U pogledu štampanja, pomoć mi je pružio zaposlenik Biblioteke Edin Omerhodžić. Na molbu našeg udruženja slijepih, Biblioteka je štampala na Brajevom pismu knjigu za slijepu studenticu socijalnog rada koja također živi u Tuzli“.

Gospođa Tučić napominje da je Biblioteka poklonila Udruženju početnicu za učenje Brajevog pisma koja se koristi u radu sa slijepom djecom i osobama koje su izgubile vid u ranoj mladosti ili srednjoj životnoj dobi. Zadovoljna je bogatim knjižnim fondom Biblioteke iz kojeg se vidi da njeni zaposlenici brinu o tome da slijepi osobe ne ostanu uskraćene za nove naslove i popularne romane. „U vrijeme kada su ljudi otuđeni jedni od drugih, mnogo mi znači što mogu čitati knjige

u formatima pristupačnim slijepim osobama. Najradije koristim knjige u MP3 formatu koje mogu slušati na kompjuteru u bilo koje vrijeme. Bibliotekarka Selena, koja je uvijek ljubazna preporuči mi dobru knjigu i nastoji pozitivno odgovoriti kada tražim knjigu s kojom Biblioteka raspolaže.“

Gospođa Tučić ističe da redovno sluša zvučni časopis za koji kaže da je jedinstven na ovim prostorima. Naglašava da u njemu pronalazi zanimljive informacije iz oblasti kulture do kojih ne može lako doći putem interneta i za kraj poručuje „Biblioteka je institucija kulture bez koje bi slijepi osobe bile duhovno siromašnije“.

PROREHA POMAŽE SVOJIM KORISNICIMA I OMOGUĆUJE DA SE OSJEĆAJU KORISNIM ČLANOVIMA ZAJEDNICE

Centar za profesionalnu rehabilitaciju, prekvalifikaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom – Proreha u okviru svog projekta "Edukacija i stažiranje osoba s invaliditetom" koji se implementira uz podršku USAID/PPMG-a ima za cilj doprinijeti boljim životnim uvjetima teško zapošljivih osoba te im omogućiti da ostvare pravo na rad i da imaju jednakih prava na stažiranje i zapošljavanje. Ovim projektom želi se povećati nezavisnost u poslovnim vještinama i ojačati kapacitete osoba s invaliditetom, unaprijediti znanje i vještine poslovnih organizacija o zapošljavanju osoba s invaliditetom te povećati svijest o pravima teško zapošljivih osoba.

Osobe s invaliditetom u Bosni i Hercegovini su izložene diskriminaciji i brojnim drugim nedostatcima na tržištu rada. Ulazak na tržište rada i dugoročnije zadržavanje posla za osobe s invaliditetom je u potpunosti otežano zbog nedostatka podrške i prihvatanja u društvu.

Na koji način Proreha pomaže osobama s invaliditetom prilikom pronalaska posla govori i priča u nastavku. Gospođa Elfa Omerbegović, osoba s procentom invalidnosti od 60% ispričala nam je na koji način su joj djelatnici Prorehe omogućili radni angažman.
„Prije nešto više od dva mjeseca zazvoni telefon. Javljam

se, a sa druge strane telefonske linije mlad i nepoznat glas, predstavljajući se pod imenom Aldin Drnda ispred organizacije ProReha. Objasnjava kako je upoznat sa mojim bezuspješnim traganjem za poslom preko organizacije Uspon.“

Gospođa Omerbegović ističe da je nakon telefonskog poziva, dogovoren i sastanak na kojem se razgovaralo o njenim radnim sposobnostima i mogućnostima zaposlenja a koji je zabilježen i u pisanoj formi.

Napominje da su joj djelatnici Prorehe obećali da će se potruditi kako bi pronašli odgovarajući radni angažman.

„Tokom razgovora izrazila sam ljubav prema kulinarstvu, tako da se on, shodno mojim željama potudio i našao mi posao u restoranu “Mala kuća”. Radi se o jednom malom restoranu, urađenom u orijentalnom stilu, u kome se spremaju bosanska jela. Okruženje je domaćinsko, a osoblje u dobrom radnom raspoloženju.“

Nakon provjere radnih sposobnosti i provjere

poznavanja engleskog jezika, djelatnici Prorehe su zahvaljujući društveno odgovornim pojedincima za gospođu Omerbegović pronašli odgovarajući posao. S obzirom na visok stepen invaliditeta gospođa Omerbegović je u mogućnosti raditi 4 sata dnevno i kako ona kaže, zadovoljna je.

„Sve do sada rečeno je doprinijelo mom ličnom zadovoljstvu. Radim četiri sata dnevno i mislim da je to prava granica za moje zdravlje. Osjećam se korisnim članom društvene zajednice.“

DEMOKRATSKA ORGANIZACIJA MLADIH U OSIGURALA Zaposlenje za 6 mladih osoba

Demokratska organizacija mladih iz Velike Kladuše projektom „Mladi i zajednica-Imaš pravo da znaš“ želi smanjiti broj slučajeva trgovine ljudima u tri lokalne zajednice u Unsko-sanskom kantonu kroz aktivne mjere prevencije u direktnom kontaktu s potencijalnim

žrtvama trgovine ljudima, a u saradnji sa svim interesnim stranama iz vladinog i nevladinog sektora. Jedan od načina na koji to veoma uspješno rade je i zapošljavanje mladih ljudi. Tako su u septembru pronašli zaposlenje za 6 mladih osoba u preduzećima u Bihaću, Sanskom Mostu, Bosanskoj Krupi, Cazinu i Ključu. Da su na pravom putu govore i utisci mladih.

„Drago mi je da sam dobio priliku da završim prekvalifikaciju za varioca. To je diploma koja mi je omogućila posao, trudit će se da opravdam povjerenje.“
– Salmir Halkić

**„Moj prvi posao,
želja koja mi se
ostvarila je da radim
kao trgovkinja.
Ovaj projekat mi
je pomogao da
osiguram svoju
budućnost.“ - Aldijana
Aličić**

USAID - Program podrške marginaliziranim grupama (PPMG)

Program provodi Institut za razvoj mladih KULT

u partnerstvu sa NGO & BUSINESS AUDIT d.o.o.

Ul. 4. viteške brigade 34-36 • 71210 Ilidža • Bosna i Hercegovina

T: +387 33 778 766

F: +387 33 778 779

www.ppmg.ba